

het Groene Blad

V
e
e
n
e
n
d
a
a
l
-
R
h
e
n
e
n
e
o

Herfst 2012

Het Groene Blad

contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal – Rhenen en omgeving
verschijnt 4 à 5 keer per jaar.

Redactie:

Peter Beart
Tuinfluiter 17
3906 NP Veenendaal
☎ 0318 - 516756
redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Sluitingsdatum kopij herfstnummer

15 sept. 2012

Kopij naar

redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Bestuur IVN Veenendaal – Rhenen e.o.

voorzitter

Bert de Ruiter
De Savornin Lohmanstraat 138
3904 AW Veenendaal
☎ 0318 - 522617
voorzitter@ivnveenendaal-rhenen.nl

secretaris

Huub de Kock
't Koetshuis 62
3902 RH Veenendaal
☎ 0318 - 515224
secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl

penningmeester

Jan van 't Veer
Regge 1
3904 NM Veenendaal
☎ 0318 - 526850
penningmeester@ivnveenendaal-rhenen.nl

leden:

Esther Dijkers
H.K. Pootstraat 3
3906 WT Veenendaal
☎ 0318 - 656448
esther.dijkers@hetnet.nl

Bert Berg
Houweg 6
3921 DB Elst
☎ 0318 – 472145 of 06 - 14048655
bberg@hetnet.nl

Ida Marsman
Bronmos 8
3904 BG Veenendaal
☎ 0318 – 524696
imarsman@xs4all.nl

De Groenhof is het verenigingsgebouw van het IVN Veenendaal – Rhenen e.o.

Hier is ook onze mediatheek.

Locatie:
Karel Fabritiusstraat 3
3904 TG Veenendaal
☎ 0318 - 589555
bij geen gehoor:

Suze Hörchner: ☎ 0318 – 513613

Openingstijden mediatheek:

woensdag 14.00 – 16.00 uur
Tijdens schoolvakanties en in juli en augustus
gesloten.

Postbank 4738118 t.n.v. IVN afd. Veenendaal e.o.

e-mail: groenhof@ivnveenendaal-rhenen.nl

www.ivnveenendaal-rhenen.nl

Inhoudsopgave

<i>Van Binnen uit</i>	2
<i>Welkom nieuwe leden en donateurs</i>	3
<i>Herfstnummer</i>	3
<i>Lid of donateur worden?</i>	4
<i>Slenterpaadjes</i>	5
<i>IVN Watervogeltellingen</i>	7
<i>De Groenlingen</i>	8
<i>Weidevogelbroedseizoen 2012</i>	10
<i>Nieuws uit de Mediatheek</i> ,	14
<i>Lijsterbes</i>	15
<i>Natuurbeleving met de Scholenwerkgroep Veenendaal</i>	17
<i>Programma voor de Groenlingen</i>	19
<i>Superwijzer</i>	20
<i>Vlindertelling 2012</i>	20
<i>Mooie start voor de zwammen</i>	21
<i>Activiteitenkalender IVN Veenendaal – Rheden e.o., mei 2012 – aug. 2012</i>	23
<i>Contactpersonen werkgroepen</i>	24

Foto voorpagina: Tineke Wouda

.....

Lid of donateur worden?

Op pagina 4 leest u er meer over

.....

In het Groene Blad worden artikelen van leden en werkgroepen van de afdeling Veenendaal – Rheden geplaatst. Vanwege plaatsgebrek kan het voorkomen, dat (lange) artikelen worden aangepast of ingekort. Wanneer een artikel helaas zelfs geheel niet geplaatst kan worden zal het of in een volgend nummer worden opgenomen of op de website worden geplaatst.

Van Binnen uit

Wist u dat wij er 14 nieuwe natuurgidsen bij hebben? Eind juni hebben zij na een zeer intensieve cursus van anderhalf jaar hun diploma gehaald. En echt, het halen daarvan is beslist geen kleinigheid. Allemaal proficiat. Als afdeling zijn wij daar erg blij mee. In deze groep schuilt veel kwaliteit. De eindpresentaties waren dan ook van een hoog niveau en vernieuwend.

Nieuwe ideeën

Ook tijdens de eerste bijeenkomst met deze nieuwe gidsen kwam het enthousiasme naar voren en de wil om aan de slag te gaan met nieuwe ideeën. Plannen bijvoorbeeld voor de inzet van hedendaagse communicatiemiddelen en het gebruik van GPS. Een vernieuwend onderwijsproject Jong-leren in Kwintelooijen is al eenmaal uitgevoerd met een school uit Rhenen. Men gaat dit project nu verder ontwikkelen.

Bestaande taken

Nieuwe activiteiten zijn mooi maar we moeten ook waken dat onze basisactiviteiten uitgevoerd blijven worden. Daar hebben wij als bestuur wel eens zorgen om. Zo hebben wij twee tuinen in beheer: natuurtuin Diddersgoed in Veenendaal West en onze educatieve Groenhoftuin. Beide worden steeds populairder onder scholen. Het is een veilige omgeving voor het geven van een natuurles.

Helpende handen gevraagd

Maar deze tuinen vergen veel onderhoud. Daar zijn handen voor nodig en die krijgen wij maar niet voldoende. Te weinig mensen die het leuk vinden om op zijn hoogst twee dagdelen per maand lekker buiten aan het werk te gaan, om wat te snoeien, te maaien of andere kleine klusjes in de tuin te doen.

Bent u wel zo iemand die dat zou willen doen? Bel mij. Het is gezond, gezellig en u dient er een goed doel mee.

Ik wens u een mooie herfst toe.

Bert de Ruiter
voorzitter

Welkom nieuwe leden en donateurs

Hier onder zijn de nieuwe leden en donateurs van de afgelopen maanden vermeld. Hartelijk welkom bij de vereniging! Tot ziens bij één van de activiteiten.

Piettah Hoekman-Duinkerke	Tarweveld 59	3902 GB	VEENENDAAL
Annette de Waal	Faberhof 6	3907 JK	VEENENDAAL
Jannia Engelenburg-van Ginkel	Bronmos 4	3904 BG	VEENENDAAL
Ben Dijkhuizen	Waterman 11	3902 EX	VEENENDAAL

Herfstnummer

Voor u ligt het herfstnummer van onze afdeling. Dit keer met artikelen over o.a. de vlindertelling en over de activiteiten van de Groenlingen. Verder vindt u de eerste bijdrage in de reeks "Slenterpaadjes" van Aly van Eijk.

Peter Beart

Lid of donateur worden?

U kunt het werk van de IVN-afdeling Veenendaal - Rhenen en omstreken steunen door lid of donateur te worden. Als lid of donateur bent u van harte welkom bij onze activiteiten.

Als lid ontvangt u naast het Groene Blad, dat minimaal 4 keer per jaar verschijnt, ook het kwartaalblad "Mens en Natuur" van de landelijke IVN vereniging. Donateurs ontvangen alleen het Groene Blad.

Leden betalen € 20,- per jaar
 Donateurs minimaal € 15,- per jaar

Aanmelding:

met volledige adresgegevens, telefoonnummer en uw e-mail adres.

Opzegging: vóór 1 januari.

Adreswijziging: zo spoedig mogelijk

Aanmelding, opzegging en adreswijziging via de website www.ivnveenendaal-rhenen.nl, klik op "lid of donateur worden", het betreffende formulier invullen en opsturen per e-mail (ledenadministratie@ivnveenendaal-rhenen.nl) of per post naar: De Groenhof, Karel Fabritiusstraat 3, 3904 TG Veenendaal

Slenterpaadjes.

Na jaren van afwezigheid met slenterpaadjes in de Rijnpost, mag ik nu in het groene Blad schrijven. Ter informatie: De Rijnpost had geen ruimte meer voor mijn rubriek, er moesten meer advertenties in komen. En aangezien ik iedere maal opnieuw uit moet leggen waarom ik er mee gestopt ben, bent u nu op de hoogte.

De herfst heeft ongemerkt zijn entree gemaakt, na een Indian Summer is de geur van de herfst volop aanwezig. Het donkergroene blad van de late zomer verkleurt ongemerkt van warmgeel, fuchsiaroze tot een warm terra en vaal bruin. Veel vogels zijn al eind augustus vertrokken, naar hun overwinteringsgebied. En ieder jaar sta ik verbaasd, dat zo'n klein vogeltje van een paar ons die duizenden kilometers kan vliegen. Die gevaarlijke lange tocht volbrengen en dan in het voorjaar met hun retourtje terug komen. Dat alles zonder tomtom!

Bij de Blauwe Kamer is het verzamelen geblazen, de besseneters, zorgen ervoor dat de laatste meidoornbessen een stevige bodem geven voor hun reis. De zaadetertjes vinden daar eveneens hun kostje. De variatie aan planten die van jaar tot jaar verschilt is groot. De Konikpaarden die samen met de Galloways het grote terrein bevolken, zorgen eveneens voor verspreiding van de zaden. Alleen de grote klit

al, die zaden blijven met bossen tegelijk aan de vachten zitten. Met het hoge water in de winter worden die op deze manier weer verder gebracht langs de oevers. De warme lucht die voor de zuidhelling van de Grebbeberg blijft hangen, maakt dat veel vogels gebruik maken van de thermiek. De ooievaars houden het soms uren vol, bijna zonder een vleugelslag, zweven ze statig en draaien daar hun rondjes. Niet alle ooievaars gaan op trek, veel jongen die bij een ooievaar station zijn groot gebracht blijven 's winters hier. De ganzen zijn al aan het verzamelen, de eerste hoorde ik 's nachts al op 17 september al gakkend overvliegen.

Een van mijn geliefde Slenterpaadjes is het Ketelwegje, officieel is de naam Ketelweg, maar het is zo'n 'lief' paadje, tussen de hellen in. Je ziet er iedere dag het hele seizoen door alle facetten wat er groeit en bloeit. Met wat geluk de reeën, fazanten die ook dit jaar hun jongen weer groot gebracht hebben. De vele bloemen met hun insecten, nu zijn de zaden te bewonderen. Voor het eerst sinds jaren, zijn de zaden van de engelwortel tot volle wasdom gekomen. Al jaren lang is daar alles een week voor de triathlon rigoureus gemaaid en de takken van de bomen zijn er machinaal tot vier meter hoogte afgerukt! Ik heb me al die jaren afgevraagd hoed hoog en breed die hardlopers wel niet moesten zijn! En nu loop ik daar intevreden te genieten van het schoons en de rust. De buizerds hebben een groot territorium en brengen daar hun jongen groot. Ook een echtpaar torenvalkjes bivakkeert daar. Met de regelmaat van de klok staan ze daar te bidden in de hoop dat ze een prooi zien. En in de winter kun je daar ook een ruigpootbuiserd spotten. Kijk en geniet.

Aly van Eijk

IVN Watervogeltellingen.

Lezing 20 november.

Op dinsdag 20 november komt Henrik de Nie van de vogelwerkgroep Wageningen uitleg geven over watervogeltellingen. Tevens wordt er een prachtige natuurfilm vertoond vanuit vogelperspectief. De toegang is vrij voor zowel leden als niet-leden.

Aanvang 20 uur in de Groenhof, Karel Fabritiusstraat 3 te Veenendaal. Voor informatie bel Lidia den Oudendammer tel 0318-515542

computerkringloopmiddennederland.nl
2e hands computerwebshop

Voor een betrouwbare, betaalbare gebruikte computer:

- *alleen kwalitatieve, snelle en courante systemen*
- *TFT monitoren, printers, complete systemen*
- *in Veenendaal*
- *ook voor gebruikte onderdelen*

Klovenier 5, 3905 PN Veenendaal (na afspraak) - 06 1054 7956

De Groenlingen.

Elke laatste zaterdag van de maand om 10.00 uur komen we bij elkaar: "De Groenlingen". Het is de jeugdafdeling van het IVN afdeling Veenendaal – Rhenen.

Ongeveer 25 kinderen zijn lid van "De Groenlingen". Iedere maand, en dat al 15 jaar lang, besteden wij aandacht aan alles wat leeft en groeit en ook de kinderen boeit. Van te voren stellen wij als leiding het programma samen. Wat gaan we doen, wie bereidt het voor, waar gaan we heen. Tijdens onze vergaderingen komen we vaak tot goede ideeën. Het seizoen loopt van augustus tot en met juni. Zo beginnen we ieder jaar met een kennismakingsochtend. De kinderen proberen dan om elkaars namen te onthouden. Want de kinderen, in de leeftijd van 8 tot en met 12 jaar, komen van verschillende scholen en soms ook uit een andere plaats. Daarna laten we ze kennismaken met de kijkers, de tuin en mogen ze bodemdiertjes onder de binoculair bekijken.

De seizoenen staan ook ieder jaar op ons programma. Een herfstexcursie, sporen ontdekken in de sneeuw (als het gesneeuwd heeft tenminste), voorjaar in het bos (vogels) en wat leeft er zoal op en in het water. Vooral de laatste activiteit vinden de kinderen prachtig. Lekker met een schepnetje aan de gang.

De laatste opkomst in juni is altijd een verrassing. Wat gaan we doen en waar gaan we heen. Zo zijn we in juni naar het Bijenhuis geweest. Het jaar daarvoor stond er een speurtocht op het programma op landgoed Groot Wolfswinkel. Maar dat kon niet doorgaan in

verband met het slechte weer. We zijn toen uitgeweken naar de school van Martien in Scherpenzeel en hebben daar levend ganzenbord

gespeeld. Kortom, het blijft soms improviseren, want als we naar buiten gaan blijf je afhankelijk van het weer. We hebben zowel binnen- als buitenactiviteiten.

Ons programma tot en met december 2012 ziet er als volgt uit. Na de kennismakingsochtend gaan we op 29 september dennetjes trekken op Prattenburg. De uilen staan centraal op 27 oktober (hopelijk hebben we dan ook uilenballen) en op 15 december (niet de laatste maand, maar dat vanwege de kerstvakantie) gaan we vogelvoer maken. Dan krijgen de kinderen het programma mee tot en met juni. Gelukkig hebben we een actieve leiding. Samen staan we sterk voor "De Groenlingen". We hopen nog vele jaren de schoonheid en de liefde voor de natuur aan de kinderen over te dragen. We hebben namelijk als opdracht goede rentmeesters te zijn.

De leiding bestaat uit: Willy Buitink, Wil Drost, Martien Heijting, John Ikkink, Itty Koster, Henriette Prins en Weiwei.

KOM VOGELN IN DE KAVKASUS

Geheel verzorgde vogel- en natuurreizen in een ruige, weelderige en tot de verbeelding sprekende regio o.l.v. Nederlandse gids.

13 daagse Vogelreis Georgië
30 april t/m 12 mei 2013
 voor € 1.650,- (all-in, incl. tickets)
 met kans op 215 soorten

12 daagse Vogel- en Bloemenreis Armenië 20 t/m 31 mei 2013 voor € 1.850,-
 (all-in, incl. tickets)

Ook voor maatwerk en individuele reizen, natuurtochten, trekking, paardrijdtochten, wijnreizen in de regio waar gastvrijheid is uitgevonden!

Volledige aanbod en voorwaarden:

www.kaukasusplus.nl

info@kaukasusplus.nl
 t. 0031(6)23460236

Kaukasus Plus Reizen
Reizen met een Plus in de Kaukasus!

Weidevogelbroedseizoen 2012

Het is al jaren de gewoonte dat ik voor de Dorpskrant een bijdrage inlever over het weidevogelgebeuren in het Utrechtse deel van het Binnenveld. Ook dit jaar wil ik u graag vertellen wat we weer hebben gezien en ervaren.

Het beschermen van weidevogelnesten wordt sinds 2000 gedaan door boeren en vrijwilligers. Alle boeren in het gebied verlenen hun medewerking en staan toe dat de vrijwilligers over het land lopen. Ook dit voorjaar, vanaf half maart tot begin juni, was weer een 15-tal vrijwilligers uit Rhenen en Veenendaal actief. Regelmatig werden de nesten gezocht op percelen waar weidevogels aanwezig waren. Ook

verschillende boeren deden zelf mee bij het opsporen van de nesten, zij hebben tijdens de landwerkzaamheden vanaf de trekker goed kijk op de vogels. Tijdens de werkzaamheden worden de gevonden nesten met eieren even opgepakt en na het passeren van de trekker worden de eieren weer in een kuilte op dezelfde plaats terug gelegd. Ook kan er om de nesten heen worden gewerkt waarbij een betrekkelijk klein gedeelte niet wordt bewerkt.

Dit jaar zijn op het “boerenland” 92 nesten gevonden. In de tabel staan de resultaten met tussen haakjes de percentages. Op de percelen van Staatsbosbeheer, dat is het gebied dat wordt

begrensd door de Grift en Maatsteeg enerzijds en de Zuidelijke Meentsteeg en het fietspad anderzijds, wordt pas gemaaid na het broedseizoen. Bescherming van nesten is hier niet nodig maar in overleg met Staatsbosbeheer zoeken we enkele keren in het seizoen naar nesten. De resultaten staan ook in de tabel vermeld.

Boerenland					
Soort	Gevonden nesten	Uitgebroed	Predatie	Verlaten	Landwerk
Kievit	89	49 (55)	36 (40)	2 (2)	2 (2)
Scholekster	2	1 (50)	1 (50)		
Grutto	1	1 (100)			
Staatsbosbeheer					
Kievit	10	4 (40)	6 (60)		
Tureluur	1	1 (100)			
Grutto	7	5 (71)	2 (29)		

Vrijwel alle kievitnesten op het “boerenland” werden gevonden op percelen met maïsstoppels. Op één perceel broedden naar schatting 15 paartjes. Jammer genoeg werden op dit perceel veel nesten van het

eerste en tweede legsel verstoord door roofdieren (vos en wezel). De Kievit is echter niet voor één gat te vangen, na het verlies van het legsel wordt na korte tijd een tweede en eventueel zelfs een derde legsel gelegd. Toch is het jammer dat veel van de eerste legsel worden verstoord aangezien de vroeg in het jaar geboren kuikens meer tijd hebben om uit te groeien tot volwassen en vitale vogels.

Nu nog een aantal bijzonderheden:

- Het zoekgebied is uitgebreid met een perceel in de uiterwaarden. Op dit perceel waren door de boer nesten gevonden en gevraagd werd wat er moest gebeuren om de nesten tijdens het zaaien van de maïs te sparen. Bij aankomst bleek dat er reeds pasgeboren kuikens en aangepikte eieren met piepende kuikens in de nesten lagen. Onder de nesten zijn schotels geplaatst en de boer en kinderen hebben tijdens het zaaien de schotels even aan kant gelegd. Hier waren we dus net op tijd om actie te ondernemen!

- In het gebied tussen de Noordelijke en Zuidelijke Meentsteeg loopt het aantal Kieviten terug. In dit gebied is enkele jaren geleden een perceel maïsland ingezaaid met gras. Op dit perceel waren ieder jaar veel Kieviten aanwezig maar die zijn allemaal verdwenen. Op de omliggende percelen broedden nu nog enkele paartjes maar die ondervinden veel overlast door de kraaien in dit meer bosrijke gebied. Gelukkig zijn hier toch nog een aantal nesten uitgedroefd op een perceel met vroeg gezaaide bieten.

- Voor de eerste keer sinds 2000 is een grutnest op "boerenland" gevonden. De boer werd gewaarschuwd dat er een gemarkeerd nest lag. Tijdens het maaien is heel ruim om het nest heen gemaaid. Na enkele dagen waren de eieren uitgedroefd. Het niet gemaaide deel is na ongeveer 14 dagen alsnog gemaaid.

- Net als vorig jaar waren op één perceel weer een 15-tal paartjes aanwezig. Ook deze keer werden met hulp van vrijwilligers en het boerengezin tijdens de bemesting alle nesten gespaard. Ook hier waren reeds in enkele nesten jonge kuikens aanwezig of waren de eieren reeds aangepikt. Na de bemesting werden veel nesten verstoord waarschijnlijk door Reintje de Vos. Ook veel nesten van de tweede leg

ondervonden hetzelfde lot. De Kieviten lieten het er echter niet bij zitten, na de inzaai van de maïs werden opnieuw veel nesten gevonden. En nu met goed resultaat.

- Naast Kieviten werden in het gebied langs de Griff ook enkele tureluurpaartjes waargenomen. De nesten werden niet gevonden, het vermoeden bestaat dat de tureluurs broeden in de grasstroken van enkele maïspcelen. Ook vlogen regelmatig wulpen rond maar ook deze nesten werden niet gevonden. Waarschijnlijk lagen de nesten aan de overkant van de Griff.

- Net als vorige jaren werkten de boeren ook dit jaar weer mee om de weidevogels te sparen. Verschillende mailtjes en telefoontjes kwamen binnen met de melding van gevonden nesten. Hopelijk dat deze betrokkenheid de komende jaren blijft bestaan en we nog meer berichten ontvangen van gevonden nesten. Het scheelt de vrijwilligers namelijk een hoop tijd dat ze niet al de nesten zelf hoeven te zoeken.

Onze vrijwilligers worden een dagje ouder of zijn druk bezet met hun werk. Hebt u interesse om mee te helpen dan bent u (met of zonder kennis van eieren zoeken) van harte welkom. Even een bericht naar mij en dan neem ik contact met u op.

Willem Kroodsma

Telefoon: 0317-612259

E-mail: w.kroodsma@casema.nl

De eerste eieren van dit seizoen werden gevonden door Rob Moret op 24 maart op een perceel met maïsstopfels.

Nieuws uit de Mediatheek,

Het was dit jaar een vreemde zomer met eind juli veel paddenstoelen vanwege de overvloedige regen. Eind augustus en de eerste helft van september waren er door de droogte nauwelijks paddenstoelen te vinden. Nu ik op 23 september dit stukje schrijf, nemen ze dankzij de neerslag weer snel in aantal toe. Hopelijk kunnen we deze herfst nog lang van ze genieten. De beste paddenstoelengids is: "De grote Paddenstoelengids voor onderweg" van E. Gerhardt, uitgegeven door Tirion. U kunt het boek in de mediatheek inkijken of lenen, samen met veel andere boeken over paddenstoelen, schimmels, roesten en slijmzwammen.

Wilt u meer weten over paddenstoelen en ze leren herkennen, dan is het "Basisboek Paddenstoelen" uitgegeven door het KNNV een goede keus. Met behulp van determinatiesleutels kunnen de 500 meest algemene plaatjeszwammen en boleten op naam gebracht worden. Het KNNV geeft veel interessante en leerzame boeken uit over natuur en landschap zie: www.knnvuitgeverij.nl. Veel van deze uitgaven staan in onze mediatheek, zodat u ze voordat u ze koopt eerst bij ons kunt inzien.

Nieuw in de mediatheek: een leskist over paddenstoelen voor peuters.

Suze Hörchner

Boek- en Offsetdrukkerij

Nieuweweg 144 - 146
3905 LR Veenendaal

Telefoon: 0318-521576
E-mail: drimmelen@ziggo.nl

Lijsterbes

In mei kun je genieten van de mooie bloesem van de lijsterbes, maar vanaf augustus kun je de oranje bessen op veel plaatsen zien. De bloemen zijn geelachtig wit en lijken een beetje op appelbloesem. De orangerode vruchten zijn geen echte bessen, maar steenvruchten. Er zit niet één pit in, maar 2-3 steenharde zaden. Het is eigenlijk een miniatuur appeltje.

Vogels (vooral merels en lijsters) eten deze bessen en de onverteerbare zaden komen zo op allerlei plaatsen terecht. Als zo'n zaad op een geschikte plaats valt, kan er een lijsterbes uitgroeien die je na vijf jaar boven het hoofd groeit. De zaden van de lijsterbes kunnen op de vreemdste plekken ontkiemen. Soms groeien ze zelfs op muren of bovenop knotwilgen.

Je kunt de lijsterbes ook goed herkennen aan het geveerde blad. Je moet dan denken aan de vogelveer, waarbij de veer als het ware gevormd wordt door 9-15 lancetvormige zijblaadjes. Het blad komt eind april te voorschijn en kleurt in de herfst vaak mooi geel en rood.

De bloemen trekken in de zomer veel insecten en vooral veel wespen aan. Dit is weer een goede voedselbron voor vinken. Ook is de lijsterbes een geschikte plek voor vogels om te broeden vanwege de dichte boomstructuur.

De Nederlandse lijsterbes heeft als wetenschappelijke naam *Sorbus Aucuparia*. Het Latijnse woord *aucupor* betekent vogelvangst. Er wordt wel gezegd dat de rijpe bessen als lokaas voor de vogelvangst werden gebruikt, maar ook dat deze boom een geschikte plek is om vogels te vangen.

De lijsterbes komt voor in het volksgeloof. Zo werden er lijsterbestakken bij de stal gelegd om de dieren tegen ziektes te beschermen en

reizigers namen een takje mee om zeker te zijn van een veilige aankomst.

Ina Kok
Plantenwerkgroep

Natuurbeleving met de Scholenwerkgroep Veenendaal

In Veenendaal bestaat al jaren een enthousiaste Scholenwerkgroep van het IVN die de scholen de gelegenheid geeft met hun leerlingen ook de natuur in te gaan. Het natuuronderwijs op de scholen geeft wel ruimte om dit te doen en de SWG helpt hierbij, zodat de kinderen zelf de natuur kunnen ontdekken.

Herfst- of slootjesexcursie

Bijna alle groepen 6 van de basisscholen komen aan bod in de herfst- of de slootjesexcursies. In de herfst, lopen we een uur door het bos van Staatsbosbeheer en bekijken de paddenstoelen met een spiegelkje (om eronder te kijken), zoeken naar diersporen, zien een mierennest en bekijken de herfstverschijnselen.

De slootjesexcursies houden we bij het Stadspark tegenover de surfvijver, achter de Tinneweide. Hier is een heerlijk rustige plek waar de kinderen een uur veilig kunnen slootjesscheppen en waar we veel leuke waterdierjes vinden. O.a.: duikerwantsen, waterschorpioenen, visjes en zelfs een rivierkreeft is er dit jaar gevonden. Het is fijn als de leerlingen op school al een les hebben gehad over de herfst en het leven in de sloot.

Natuurtuin Diddersgoed

De groepen 3 t/m 5 van de basisscholen komen in de natuurtuin Diddersgoed. De imker vertelt over het leven van de bijen en de gidsen vertellen over de planten. De kinderen krijgen een vergrootglas om alles beter te besturen. Eind juni wordt er gegidst wanneer de rietorchissen, de ratelaars en het St Janskruid bloeien. De verhalen die wij vertellen over het bloed van Johannes de Doper, de Legoplant, het ringetje dat de

kinderen om hun vinger maken van de Stinkende Gouwe boeien altijd de kinderen die zo heel andere kijk op de natuur krijgen.

Speurtocht

Alle groepen kunnen deelnemen aan een speurtocht in de tuin bij ons gebouw "De Groenhof". Itty Koster heeft speurtochten door de tuin bedacht voor de groepen 4 t/m 8. Voor de groepen 1 t/m 3 is er het Kabouterpad en aan de hand van allerlei opdrachten ontdekken de kinderen de tuin. Er zijn in de tuin voel, proef, reuk en vreemde planten bakken. Er is een beestjespad en een vijver en een vlindertuin. Ieder jaargetijde is de tuin interessant vandaar dat in het voorjaar en ook in september en oktober de tuin bezocht wordt door groepen kinderen.

Boomplantdag

Ieder jaar is er een Boomplantdag. Dit jaar werden er eiken geplaatst bij een speelplaats door de leerlingen van de nieuwe school in Veenendaal-oost. Na het planten werd er buiten een spel gedaan met opdrachten uit de natuur en binnen werden takken van verschillende bomen onderzocht.

Zorg voor de Natuur

Al 12 jaar is er voor de leerlingen van de hoogste groepen het project Zorg voor de Natuur: de leerlingen gaan een morgen in het bos werken en een dag in het voorjaar is de terugkomdag met allerlei opdrachten.

Ook voor het komende schooljaar krijgen de scholen het aanbod van de SWG en kunnen zich opgeven voor de beschreven excursies.

Namens de andere gidsen:

Dorthy Reijn, Heleen Veldman, Henriette Prins, Ina Doedens, Janny Groenleer, John Ikkink, Loes van Eck, Lucy Kreun, Nanda Hendriksen, Wouda, Jannie van der Linden (schrijfster).

<p>Hannisse Zuid Dierenspecialzaak Hengelsport</p> <p>Dr. Kuiperstraat 1 3904 AX Veenendaal ☎ 0318 – 512013</p> <p>tevens leverancier van o.a.</p> <p>pootaardappels potgrond/tuinzaden diverse koolplanten sla, andijvie e.d.</p> <p>hannissezuidhengelsport@hotmail.com www.hannissezuid.com</p>	<p>DE KETTINGZAAD- EN MOTORMAAIERSPECIALIST</p> <p>Hado b.v.</p> <p>Dijkstraat west 178, 3908 WR Veenendaal Telefoon 0318 - 51 10 06 Fax 0318 - 51 26 43 www.hadobv.nl</p> <p>HONDA</p> <p>STIHL</p>
---	--

Programma voor de Groenlingen

27 oktober	herfstexcursie	Fiets mee
24 november	thema Uilen	
15 december	vogelvoer maken	

John Ikkink

Superwijzer

Goed nieuws: lancering SuperWijzer, 7 mei Tros Radar

Tros Radar presenteert op 7 mei de SuperWijzer van de Stichting Varkens in Nood.

Verschuilen achter mooie verpakkingen of onduidelijke keurmerken kunnen supermarkten en producenten zich vanaf 8 mei as. niet meer permitteren: de stichting introduceert dan nl. de gratis SuperWijzer smartphone app, die in een oogopslag de waarheid achter 15000 barcodes onthult.

Door simpelweg een barcode te scannen verandert SuperWijzer de smartphone in een database met wetenschappelijk onderbouwde kennis. Als consument kun je daardoor in een minuut een groene keuze maken. SuperWijzer is een helder keursysteem dat 15000 producten met vlees, ei en zuivel beoordeelt, eenvoudiger kan het bijna niet. SuperWijzer geeft de macht terug aan de consument: Natuurlijk kun je kiezen !

Bron nieuwsbrief van de Stichting Varkens in Nood.

Vlindertelling 2012

Dit voorjaar werd onze tuin helemaal opnieuw ingericht. De coniferen hadden een lengte bereikt van 6 á 7 meter, de kinderen waren de deur uit en daarom werd het tijd de tuin anders in te richten. Wij kozen voor een vogel-, insecten- en vlindervriendelijk ingerichte tuin. Toen de plannen klaar waren hebben we ze voorgelegd aan een consulente van de vogelbescherming, die voor slechts € 25,00 de plannen ter plaatse bekeek en aanvullend met een zeer uitgebreid advies kwam.

Dit plan werd trouwens namens de Vogelbescherming goedgekeurd door Jasper de Ruiters, zodat ook dat binnen de IVN familie bleef.

Kleine plantjes werden groot en begin augustus konden we mee doen aan de vlindertelling die jaarlijks door de Vlinderstichting wordt gehouden. In de weken voor de telling was ons opgevallen dat er een grote diversiteit van vlinders in de tuin aanwezig was. Dit ondanks de

berichten dat er dit jaar veel minder vlinders zouden zijn. Onze telling, een kwartiertje goed opletten en turven, leverde een groot aantal vlinders op. Tien verschillende soorten waren voor korte of langere tijd in de tuin aanwezig.

Natuurlijk diverse vlinders van de bekende soorten zoals atalanta, kleine vos, dagpauwoog en groot en klein koolwitje. Maar ook de gehakkelde aurelia, het zandogje en het muntvlindertje. Ook kwam een citroenvlinder voorbij tijdens de telling. Blijkbaar speciaal voor de telling, want we hebben er geen meer gezien, zowel voor als na de telling.

Gezien de resultaten was de beplanting goed en volgend jaar doen we zeker weer mee.

Huib en Franca de Kock.

Resultaten:

Gemiddeld werden er in de provincie Utrecht 4,5 soorten per tuin aangetroffen.

Gemeld over heel Nederland:

totaal aantal vlinders: 30267

Aantal vlindersoorten: 22

Totaal aantal tuinen: 2285

Gemiddeld aantal vlinders per tuin: 13,2

Gemiddeld aantal soorten per tuin: 4,9

Aantal tuinen

met 0 vlinders: 23

Mooie start voor de zwammen

Zaterdag 8 september was weer de start van een nieuw seizoen van de Zwammen, vol met leuke activiteiten in het vooruitzicht. We verzamelden ons bij 'De Groenhof' om 9.00 uur. Gelukkig waren er dit jaar weer nieuwe aanmeldingen, nog meer gezelligheid en goede hulp is altijd welkom. Natuurlijk hebben we elkaar voorgesteld en daarna stapten we gezamenlijk op de fiets om naar Amerongen te fietsen. Een ritje vol met heuvels, maar met een leuke stop bij de uiterwaarden van Amerongen. Voor de echte vogelliefhebbers onder ons was dat een mooie kans om de verrekijker er bij te pakken. Nadat we even van het

mooie uitzicht hadden kunnen genieten, fietsten we verder naar het kasteel van Amerongen.

Eerst hebben we een stuk door de mooie tuin gelopen, om verschillende prachtige bloemen en planten te bekijken. In de sloot naast het kasteel waren wat eenden en andere vogels en die werden onder de loep genomen. Er ontstond meteen een kleine discussie of die ene nu een mannetje of een vrouwtje was. We hebben kunnen kijken naar het graf van het lievelingspaard van een oude keizerin, maar dat

vonden we maar bizar. Ook stond er een reusachtige, mooie eik in de tuin. Een adoptieboom was het en overduidelijk de grootste boom die er stond. Zo'n driehonderd jaar oud!

Nadat we een leuk rondje hadden gelopen, gingen we even naar de Grietmarkt. Gezien de verkiezingen

waren er mensen die ballonnen uitdeelden en sommigen konden dat gewoon niet weerstaan. Er waren verschillende biologische producten te koop en verschillende vormen van kunst te zien. Prachtige foto's van onder andere vogels en een hertje hebben we bewonderd.

Op gegeven moment zijn we doorgelopen naar de bibliotheek, waar iemand zat voor te lezen.

Uiteindelijk zijn we weer naar onze fietsen teruggelopen, maar niet zonder te stoppen bij een grote zaagmachine. Daar waren twee mannen bezig om bomen in planken te zagen. Heel interessant om te zien, aangezien wij altijd aan de slag moeten met een gewone handzaag als we bijvoorbeeld berkjes omzagen in Kwintelooijen. Zo'n apparaat was niet mis, dan konden wij ook een keer gewoon lui achter over hangen! We hebben toch maar besloten dat het met de handzaag veel leuker is.

We zijn weer op de fiets gestapt en gezamenlijk teruggefietst. Het was een leuke start van het seizoen, wat veel goeds beloofd voor de rest van het seizoen.

Karlijn

Activiteitenkalender IVN Veenendaal – Rhenen e.o., mei 2012 – aug. 2012

De activiteitenkalender voor deze periode wordt verzorgd door de werkgroepen Excursies, Lange Wandelingen, de Groenlingen, de Zwammen en Vogels. Alleen de activiteiten van de werkgroep Excursies en de “Lange wandelingen” zijn publieksactiviteiten, tenzij anders aangegeven. Overigens is alle informatie te vinden op onze website: www.ivnveenendaal-rhenen.nl.

Informatie per werkgroep:

- Excursies:** Jannie van der Linden, ☎ 0318 – 522583, jannie.vanderlinden@ziggo.nl.
Bent u na aanmelding voor een tocht verhinderd om te komen, geef dit even door. Iemand anders kan dan in uw plaats meedoen.
- Groenlingen:** John Ikkink, ☎ 0318 – 506521.
Activiteiten altijd op zaterdag van 10:00 – 12:00 uur in de Groenhof.
- Zwammen:** Martijn Stip, ☎ 0317 – 619935, stip.reijnierse-t@telfort.nl,
vertrek vanaf “De Groenhof”.
- Vogels:** Lidia den Oudendammer, ☎ 0318 – 515542, lidia.den.oudendammer@gmail.com.
Leden en donateurs zijn welkom, je mag introducés meenemen. Voor de donderdag-avonden hoef je je niet aan te melden.

Datum	Werkgroep	Activiteit
Zat 3 nov 09:00 tot 11:30 uur		"Vogels kijken"
Din 6 nov 20:00 uur		Opfriscursus watervogels
Woe 14 nov 19:45 uur		Coördinatoren vergadering
Zat 17 nov 09:30 uur		Excursie vogelwerkgr. - 's Gravenbol, Rijn
Din 20 nov 20:00 uur		Lezing “Watervogeltellingen”
Zat 19 jan 11:00 uur		Nieuwjaarsreceptie- en puzzeltocht

Contactpersonen werkgroepen

excursies

Jannie v.d. Linden
Kerkewijk 254, 3904 JL Veenendaal
0318 - 522583
jannie.vanderlinden@ziggo.nl

weidevogelbescherming

Willem Kroodsma
Nieuwe Veenendaalseweg 188, 3911 MP Rhenen
0317 - 612259
w.kroodsma@casema.nl

vogelwerkgroep

Lidia den Oudendammer
Sterremos 26, 3904 JW Veenendaal
0318 - 515542
lidia.den.oudendammer@gmail.com

natuurpaden

vacant

werkgroep planten

Ina Kok
Groen van Prinstererstraat 7, 3904BA V'daal
0318-620845
inakokklosse@hotmail.com

Natuurtuin Diddersgoed

vacant

mediatheek

Suze Hörchner
Kerkewijk 183, 3904 JD Veenendaal
0318 - 513613
ghorchner@planet.nl

werkgroep scholen Veenendaal

Jannie v.d. Linden
Kerkewijk 254, 3904 JL Veenendaal
0318 - 522583
jannie.vanderlinden@ziggo.nl

"de Groenlingen"

John Ikkink
Beatrixstraat 40, 3901 DE Veenendaal
0318 - 506521
john.ikkink@ivnveenendaal-rhenen.nl

"de Zwammen"

Martijn Stip
Roghairweg 20, 3911 CG Rhenen
0317 - 619935
stip.reijnierse-t@telfort.nl

bomen en openbaar groen

Gerrit van Leeuwen
Zandstraat 58, 3905 ED Veenendaal
0318 - 524917
leeuwen115@zonnet.nl

tuin "Groenhof"

vacant

groene blad & internet site

Peter van Krugten
W. Barentszstraat 17, 3902 DE V'daal
0318 - 510041
PjvanKrugten@hetnet.nl

themamiddagen

Nanda Hendriksen
Fregat 30, 3904 SC Veenendaal
0318 - 514759
nandahendriksen@hotmail.com

werkgroep PR

Peter van Krugten
W. Barentszstraat 17, 3902 DE V'daal
0318 - 510041
PjvanKrugten@hetnet.nl

werkgroep scholen Rhenen

Bert Berg
Houweg 6, 3921 DB Elst
0318 - 472145 of 06 - 14048655
bberg@hetnet.nl

landwinkel[®]

De Eekhoeve

Proef het landleven!

Streekproducten
Perkplanten
Kinderfeestjes
Zorgboerderij

Landwinkel De Eekhoeve

Dijkstraat 115

Veenendaal

tel: 0318 - 51 12 65

info@eekhoeve.nl

www.eekhoeve.nl

Openindstijden:

maandag: 13.30 t/m 18.00 uur

dinsdag t/m vrijdag:

9.00 t/m 12.30 en 13.30 t/m 18.00 uur

zaterdag: 9.00 t/m 17.00 uur

EkoPlaza®

Uw biologische supermarkt
in Veenendaal

Ook voor uw glutenvrije -
en dieetproducten.

EkoPlaza,
Pr. Bernhardlaan 1, Tel. 0318-516537

U vindt het allemaal...

...bij Rein Veenendaal

Wat u ook zoekt: Stads, Elektrisch, Toer, City, Hybride, ATB, Trekking, Toer, Tandem, Jaagd, Vrouw of Racefiets....
Rein Veenendaal heeft het. Mocht u uit het bestaande assortiment geen keuze kunnen maken, dan stelt Rein Veenendaal speciaal voor u een fiets samen. Afgestemd op uw wensen en budget.

Bij een professionele fiets hoort professionele kleding. In onze kledingshop vindt u alles op kledinggebied. Collecties van gerenommeerde merken zoals: Adidas, Agx, Assos, Bell, Briko, Camelbak, Castelli, Craft, Gire, Gore Bikewear, Löffler, Met, Moveax, Nike, Northwave, Ortlieb, Roedel, Rudy Project, SealSkinz, Sid, Shimano, Sportball, Vaude en X-Socks. Ook voor onderdelen en accessoires bent u bij Rein Veenendaal aan het juiste adres. Kortom: Rein Veenendaal is uw bezoek op alle fronten meer dan waard. Graag tot ziens bij Rein Veenendaal... in Veenendaal.

Rein Veenendaal
Fietsen

Davidsplein 1, Veenendaal, 0318-526000.
Woensdag gesloten. Vrijdagavond koopavond.

www.reinveenendaal.nl • info@reinveenendaal.nl

